

Nr 90.

Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av mark från det åt klockaren i Sätters stads- och landsförsamlingar upplåtna boställe; given Stockholms slott den 11 februari 1921.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av nedanstående utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

B.' J:son Bergqvist.

Utdrag av protokollet över ecklesiastikärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 11 februari 1921.

Närvarande:

Statsministern friherre DE GEER, ministern för utrikes ärendena greve WRANGEL, statsråden ERICSSON, DAHLBERG, MURRAY, ELMQUIST, MALM, BERGQVIST, HAMMARSKJÖLD, EKEBERG, HANSSON.

Departementschefen, statsrådet Bergqvist anförde:

Bihang till riksdagens protokoll 1921. 1 saml. 79 häft. (Nr 90.)

Genom skrivelse till kyrkomötet den 14 oktober 1920, nr 24, förklarade sig Kungl. Maj:t vilja jämlikt prästerskapets privilegier den 16 oktober 1723 och § 114 regeringsformen inhämta kyrkomötets yttrande, huruvida kyrkomötet för sin del medgäve, *att* ett i det vid skrivelsen fogade utdraget av protokollet över ecklesiastikärenden den 15 oktober 1920 närmare angivet, till det åt klockaren i Säters stads- och landsförsamlingar upplåtna bostället hörande område om 1 ar 29 kvadratmeter, vilket inginge i tomten nr 220 i kvarteret Gränsen i Säters stad, finge till innehavaren av återstående delen av nämnda tomt försäljas för en köpeskilling, som på sökandens be- kostnad bestämdes av tre gode män, av vilka länsstyrelsen i Falun och köparen, var för sig, utsåge en och rådstuvurätten i Säter den tredje, samt *att* Kungl. Maj:t finge bestämma de närmare villkor, som i avseende å försäljningen borde stadgas, ävensom meddela föreskrifter angående försäljningsmedlens disposition.

Vid föredragning av detta ärende anförde dåvarande departementschefen:

I en till Kungl. Maj:t ingiven ansökning, varvid fogats utdrag ur beskrivning till kartan över östra och mellersta delarna av Säters stadsplan, vilken beskrivning år 1911 av tomtmättningsmannen för Säters stad Aug. Almén upprättats efter tomtindelning, som genom beslut den 26 april 1916 blivit av länsstyrelsen i Falun fastställd, hava poliskonstapeln K. A. Engström och smeden Carl Erik Gustafsson, båda i Säter, meddelat, att de innehade större delarna av tomterna nr 219 och 220 i kvarteret Gränsen i Säters stad, innehållande i areal respektive 14 ar 12 kvadratmeter och 12 ar 14 kvadratmeter, ävensom anhållit, att, enär sökandena icke finge bebygga tomterna i fråga förrän de erhållit äganderätt till övriga delar därav, Kungl. Maj:t måtte medgiva dem rätt att förvärva, Engström i tomten nr 219 enligt ovanberörda beskrivning ingående 4 ar 45 kvadratmeter åkerjord, tillhörande kyrkoherdebostället i Säters stads- och landsförsamlingars pastorat, och Gustafsson i tomten nr 220 enligt samma beskrivning ingående dels 1 ar 29 kvadratmeter åkerjord av klockarbostället i nämnda församling, dels ock 3 ar 6 kvadratmeter av kyrkoherdeboställets åkerjord.

Med ansökningen har jämväl överlämnats av Kungl. Maj:t den 22 mars 1907 gillad regleringskarta för staden Säter.

På grund av remiss har kammarkollegium i ärendet låtit höra

vederbörande pastoratsbor, indelningshavare och landsfiskal ävensom inhämtat respektive den 23 juni och den 3 juli 1920 dagtecknade yttranden av domkapitlet i Västerås och länsstyrelsen; och hava de sålunda hörda icke haft något att erinra mot bifall till den gjorda ansökningen.

För egen del har kammarkollegium den 26 juli 1920 avgivit utlåtande i ärendet och därvid anfört:

Kollegium får till en början dels erinra, att nu gällande lönereglering för Sätters stads- och landsförsamlingar upphör att äga tillämpning den 30 april 1922, dels ock meddela, att intetdera bostället finnes upptaget i gällande jordebok för Sätters socken.

Beträffande själva saken har kollegium, i likhet med vederbörande i ärendet hörda, intet att erinra emot försäljning av nu ifrågavarande ecklesiastika jord. Emellertid torde, åtminstone vad angår klockarbostället, på grund av vad stadgats i 4 § uti prästerskapets privilegier den 16 oktober 1723 jämfört med 114 § regeringsformen försäljningen icke kunna ske utan genom Kungl. Maj:ts och riksdagens sammanstående beslut och med bifall av allmänt kyrkomöte; och synes, med avseende å omständigheterna, samma ordning här böra följas jämväl beträffande kyrkoherdebostället.

Vad angår villkoren för försäljningen synes köpeskillingen lämpligen kunna bestämmas på enahanda sätt, som plägar föreskrivas i det Kungl. Maj:t av riksdagen lämnade medgivandet att försälja obebyggd kronojord av mindre omfattning i sådana fall, då marken tages i anspråk för ändamål, för vars tillgodo-seende enligt gällande lag om expropriation annan än kronan kan förpliktas avstå fastighet, eller av tre gode män, av vilka vederbörande länsstyrelse och köparen utse vardera en och domaren i orten den tredje. Övriga villkor för försäljningen likasom sättet för försäljningsmedlens disposition torde böra få av Kungl. Maj:t bestämmas.

På grund av vad sålunda anförts får kollegium hemställa, det täcktes Kungl. Maj:t föreslå riksdag och kyrkomöte medgiva,

att förberörda i tomterna nr 219 och 220 av kvarteret Gränsen i Sätters stad ingående ecklesiastika jord må till respektive ägare av återstående delar av tomterna försäljas för en köpeskillning, som bestämmas av tre gode män, av vilka länsstyrelsen och köparen utse vardera en och domaren i orten den tredje,

samt att Kungl. Maj:t må dels bestämma de närmare villkor, som i avseende å försäljningen böra stadgas, dels ock meddela föreskrifter angående försäljningsmedlens disposition.

I händelse av bifall till överlåtelsen lärer Kungl. Maj:t finna gott uppdraga åt länsstyrelsen att verkställa försäljningen genom avslutande av köpekontrakt och, efter det köpeskillingen blivit behörigen erlagd, utfärdande av köpebrev.

För egen del yttrade departementschefen:

»I likhet med de i ärendet hörda myndigheterna anser jag, att sökandena böra beredas tillfälle att förvärva förberörda till kyrko-

herde- och klockarboställena i Säter hörande områden. Beträffande frågan om lämnandet av härför erforderligt tillstånd lärer, såvitt angår klockarbostället, tillstånd till föryttrande av mark från det samma behöva utverkas av riksdag och kyrkomöte. Med hänsyn till att kyrkomöte sammanträder innevarande höst, torde dess yttrande i ärendet böra i första hand inhämtas. Vidkommande åter den till försäljning från kyrkoherdebostället ifrågasatta marken, föreligger här ett fall, då Kungl. Maj:t på grund av bestämmelserna i 62 § ecklesiastik boställsordning den 9 december 1910 (nr 141 sid. 56) äger befogenhet att, utan riksdags och kyrkomötes hörande, lämna tillstånd till försäljning. Lämplighetsskäl tala emellertid för att icke nu ensam för sig avgöra sistberörda fråga utan att låta därmed anstå, intill dess, efter det av kyrkomöte och riksdag utverkats medgivande till föryttring av mark från klockarbostället, frågorna om försäljning av jord från båda ifrågavarande boställen kunna i ett sammanhang av Kungl. Maj:t behandlas.

Vad angår sättet för bestämmande av köpeskillingen — frågan skulle nu närmast gälla klockarbostället — ansluter jag mig till kammarkollegii härutinnan framställda förslag, dock med den ändring att den tredje av gode männen bör, då markområdet i fråga är beläget inom Säters stads jurisdiktionsområde, utses av rådstuvurätten i Säter, samt med det tillägg att bestämmandet sker på sökandens bekostnad. På Kungl. Maj:t torde, såsom kammarkollegium jämväl föreslagit, böra ankomma att bestämma övriga villkor för försäljningen liksom sättet för försäljningsmedlens disposition.»

I skrivelse den 23 november 1920, nr 33, har kyrkomötet beträffande ifrågavarande framställning förklarat sig icke hava annat att erinra, än att, då däri vore fråga om försäljning av ecklesiastik jord, den ene av de gode män, vilka skulle hava att bestämma köpeskillingen för jorden, borde utses av domkapitlet i Västerås i stället för av länsstyrelsen i Falun; och har kyrkomötet därför anmält, att kyrkomötet godkänt Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning med allenast den ändring, att köpeskillingen skulle bestämmas av tre gode män, av vilka domkapitlet i Västerås och köparen, var för sig, utsåge en och rådstuvurätten i Säter den tredje.

dagens prövning. Den av kyrkomötet gjorda ändringen i fråga om utseende av gode män för bestämmande av köpeskillingen anser jag mig böra biträda, och åberopande vad sålunda i ärendet förekommit hemställer jag, att Eders Kungl. Maj:t täcktes föreslå riksdagen medgiva

att förut omförmälda, till det åt klockaren i Sätters stads- och landsförsamlingar upplåtna bostället hörande område om 1 ar 29 kvadratmeter, vilket ingår i tomten nr 220 i kvarteret Gränsen i Sätters stad, må till innehavaren av återstående delen av nämnda tomt försäljas för en köpeskillning, som på sökandens bekostnad bestämmes av tre gode män, av vilka domkapitlet i Västerås och köparen, var för sig, utse en och rådstuvurätten i Säter den tredje, samt

att Kungl. Maj:t må bestämma de närmare villkor, som i avseende å försäljningen böra stadgas, ävensom meddela föreskrifter angående försäljningsmedlens disposition.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan täcktes Hans Maj:t Konungen lämna bifall; och skulle proposition i ämnet av den lydelse, biläga vid detta protokoll utvisar, avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Gustaf Breitholtz.
